

LIIKLUSOHUTUSPROGRAMMI 2026–2035 TULEVIKUSTSENAARIUMITE JA KVANTITATIIVSETE MÕÕDIKUTE TUTVUSTUS

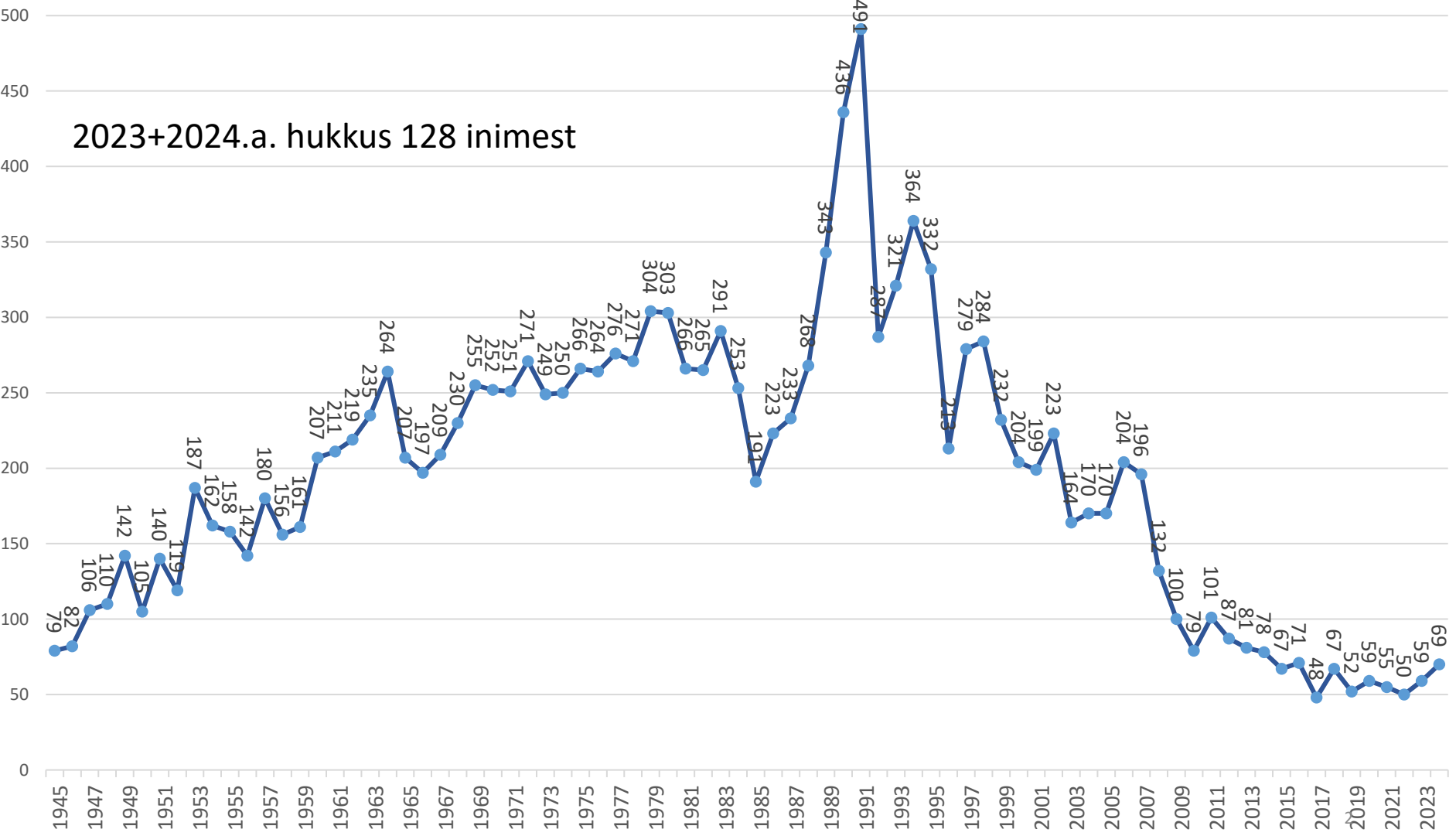
**Dago Antov
11.02.2025**

LIIKLUSOHUTUS

Liikluses hukkunud

2023+2024.a. hukkus 128 inimest

OLEMASOLEV OLUKORD

Liiklusohutusprogramm aastateks 2016–2025

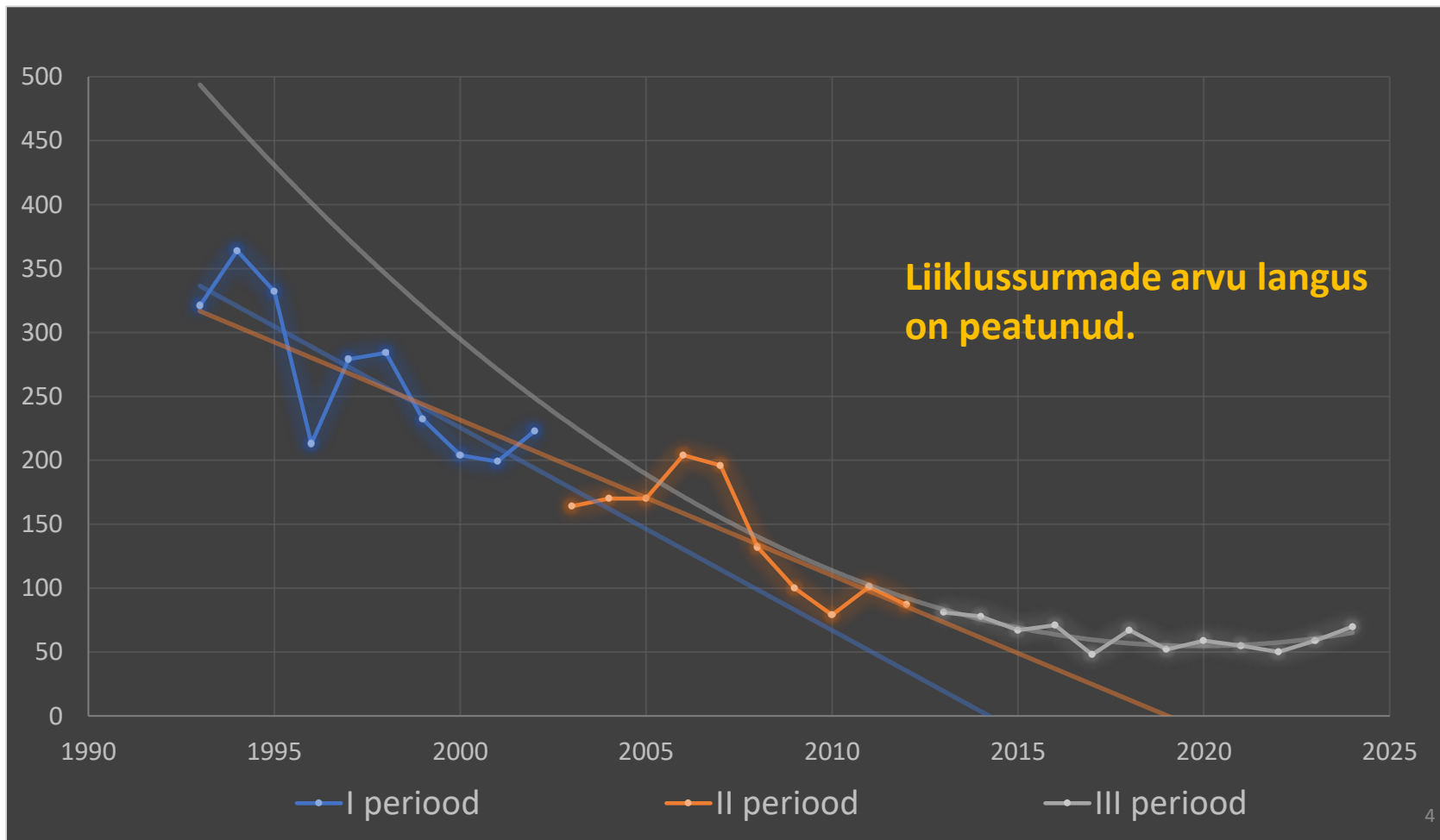
Eesmärk oli liiklussurmade ja raskesti vigastatute arvu vähendamine selliselt, et aastate 2023-2025 keskmisena

- ei hukkuks liikluses mitte üle 40 inimese;
- raskesti vigastatute arv ei ületaks 302 inimest aastas.

JÄÄB TÄITMATA!

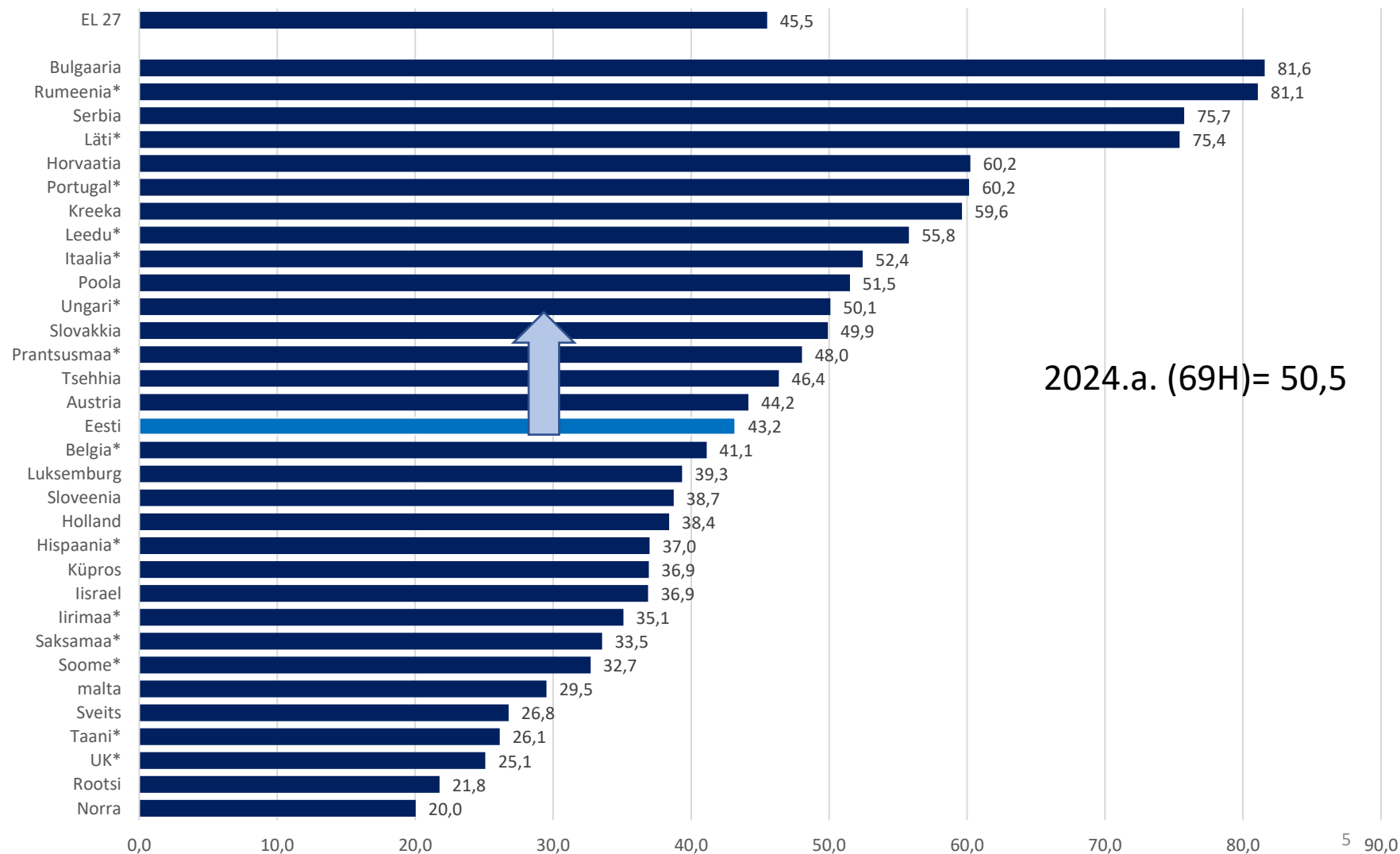
Liiklussurmade arvu muutuse trend kolmel kümnendil

1993 – 2002, 2003 – 2012 ja 2013 – 2024

RAHVUSVAHELINE VÕRDLU

2023. aastal liiklusõnnetustes hukkunud 1 miljoni elaniku kohta

TAUST

Ohutust mõjutavad tegurid ja trendid

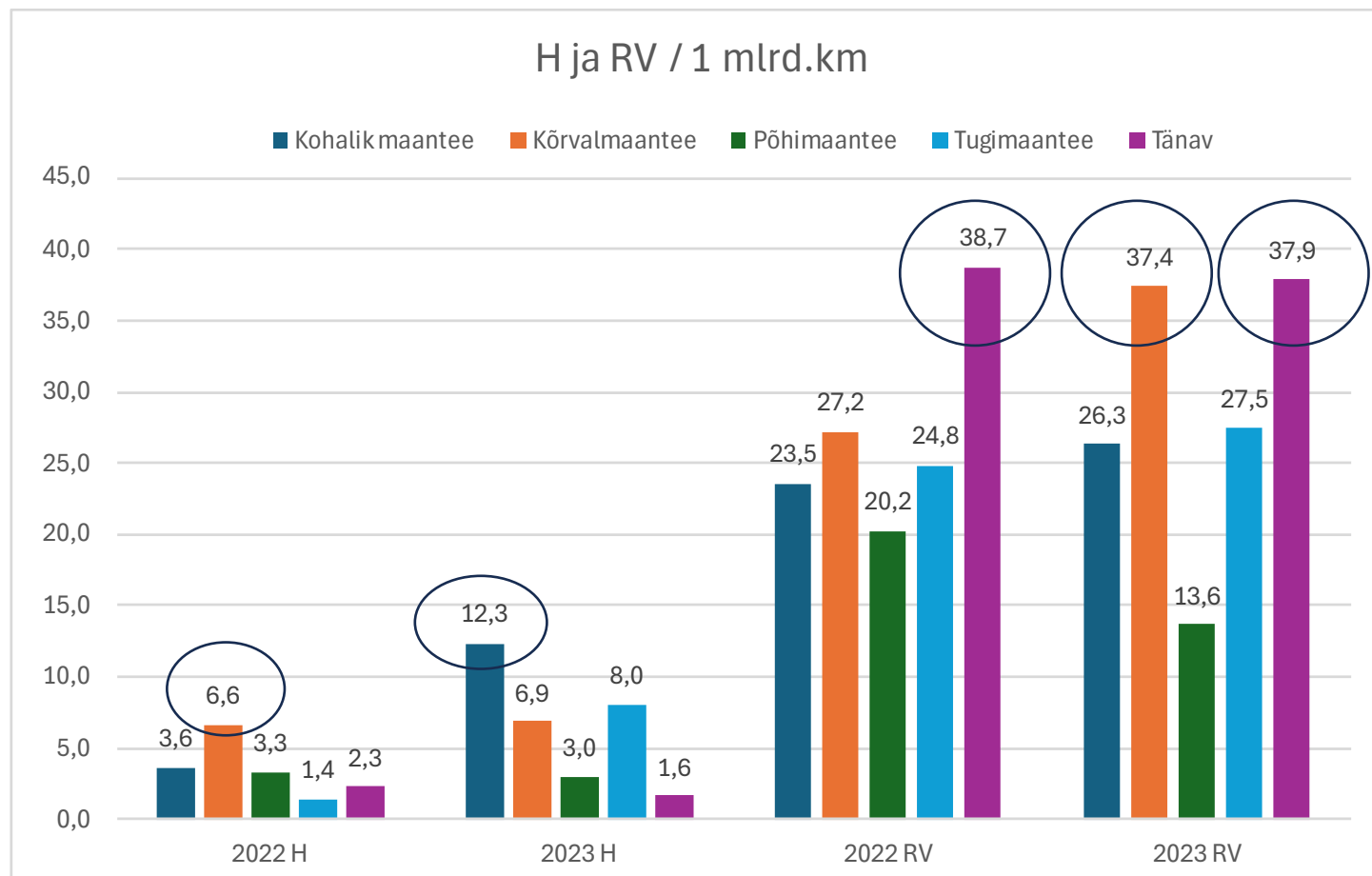
- **Mootorsõidukite arv - autostumine**
 - Autostumise kasv aeglustub tunduvalt võrreldes eelmise kümnendiga
- **Rahvaarv ja selle vanuseline struktuur ning selle muutused**
 - Elanikkonna vanananemine ja rahvaarvu langus
 - 65+ elanike osakaal tõuseb 2035.aastaks u. 3% (> 40 000 in)
 - Elanikkond kahaneb kõikjal, va Harju- ja Tartumaa
 - Juhtimisõigust omavate inimeste arvu muutus
 - Suureneb 60+ juhtide osa
- **Muutused liikumisviiside kasutuses (kergliikurid, jalgrattad, ...)**

Probleemsed valdkonnad Eesti liiklusohutuses

- Laste ja eakate liiklusohutuse tase
 - Laste osalus kasvab
 - Eakate vanuserühmas on probleemiks liiklussurmad
- Liiklusõnnetuste jagunemine liigiti
 - Ühesõidukiõnnetused
 - >40% kõigist inimkahjuga liiklusõnnetustest.
- Tee liigiti
 - Esile hakkavad tõusma kõrvalmaanteed, kohalikud teed, linnatänavad
 - Suuremate linnade, eriti Tallinn + lähitagamaa, liiklusohutuse olukord
- Liikluskäitumise mõned aspektid
 - Kiiruskäitumine
 - Endiselt joobes juhtimine
 - Sõidukijuhtide kõrvalised tegevused
 - Turvavarustuse mittekasutamine rasketes liiklusõnnetustes

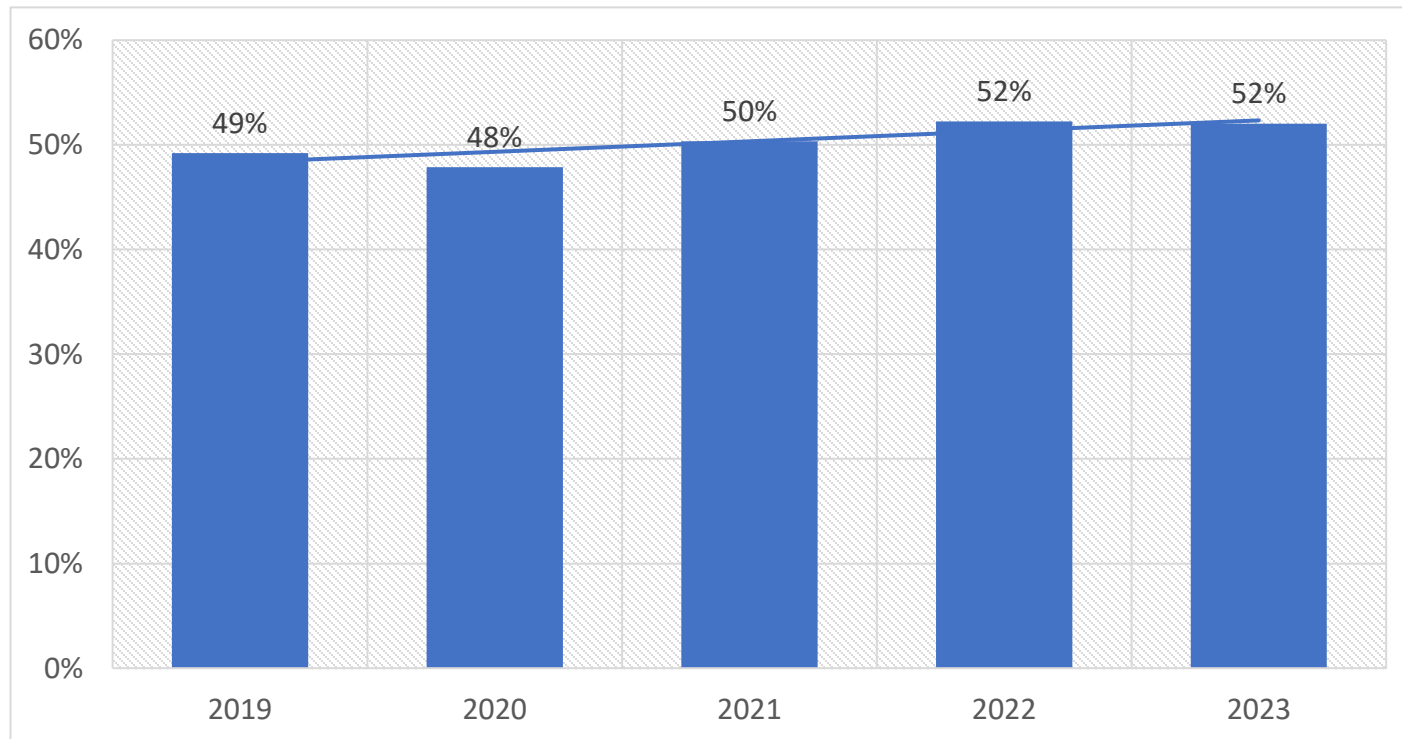
Probleemsed valdkonnad Eesti liiklusohutuses

Liiklusõnnetustes hukkunuid (H) ja raskesti vigastatuid (RV) 1 miljardi auto-km kohta

Probleemsed valdkonnad Eesti liiklusohutuses

Tallinna linna ja lähima ringi naaberomavalitsuste osakaal inimkannatanutega liiklusõnnetustes

Probleemsed valdkonnad Eesti liiklusohutuses

Liiklejate käitumine:

Kiiruskäitumine

Joobes juhtimine

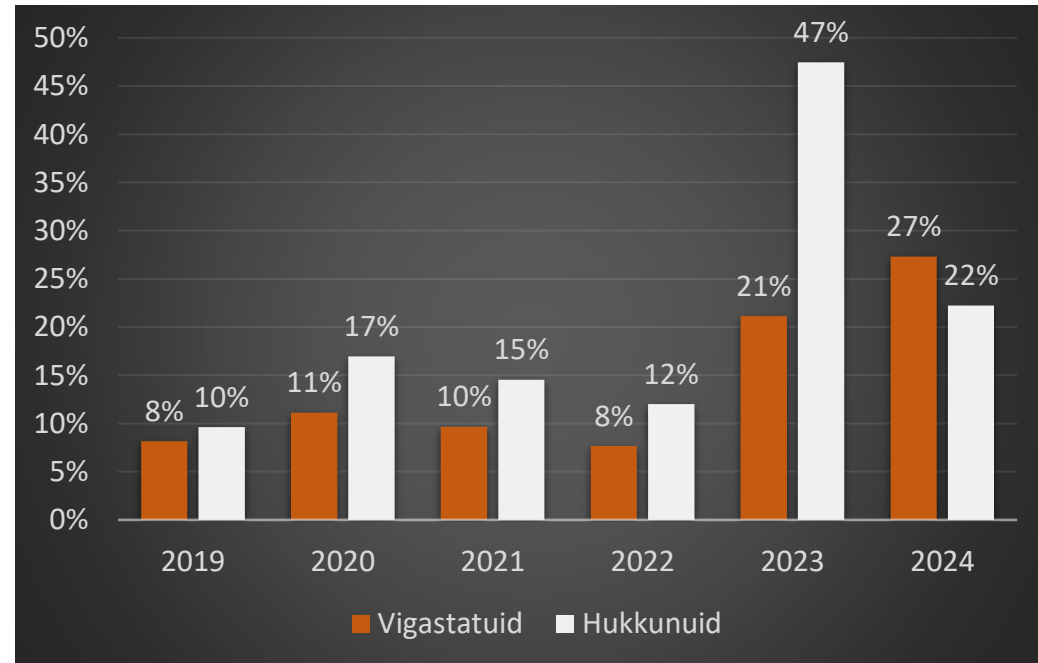
Kõrvalised tegevused roolis

Turvavarustuse (turvavöö, rattakiiver, helkur jm) kasutus

NÄITEKS:

Teede Tehnokeskuse uuringu põhjal on turvavöö kasutustase eesistmel 97...98% ja tagaistmel 88%.

Turvavöö kasutuse tase on üsna hea, kuid...

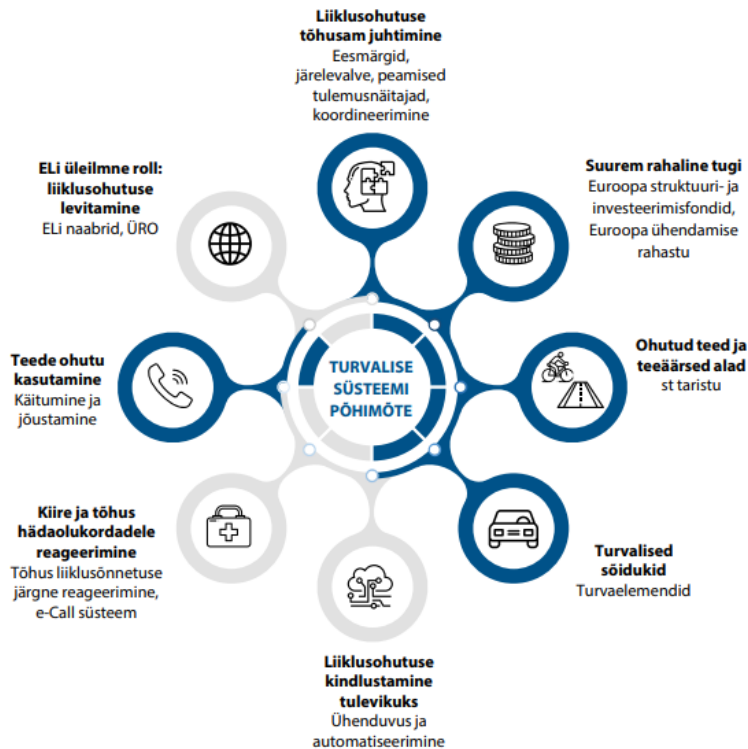
Turvavarustust mitte kasutanud liiklejate osakaal hukkunutest ja vigastatutest

Eesti liiklusohutuse strateegia 2026 - 2035 võimalikud tulevikustsenaariumid

EL turvalise süsteemi põhimõte liiklusohutuslikus tegevuses

Euroopa Kontrollikoja audit „Liikuvus Euroopas“

1. LO tõhus juhtimine
2. Rahaline tugi
3. Ohutu taristu
4. Turvalised sõidukid
5. Ohutud liiklejad
6. Kiire reageerimine LÕ puhul
7. LO kindlustamine tulevikuks

Allikas: Euroopa Kontrollikoda Euroopa Komisjoni teatise „Liikuvus Euroopas“ põhjal. Sinisega märgitud elemendid kuuluvad auditi ulatusse.

Tulevikustsenaarium (1/4)

Stsenaarium S1 lähtub EL-is seatud nullvisiooni eesmärgist, et 2050. aastal ei hukkuks Eestis liikluses enam ühtki inimest. Selle alusel on arvutatud järgmise Eesti liiklusohutuse strateegilise eesmärgina – mitte enam kui **22** hukkunut aastas (kolme aasta keskmisena).

Eesmärgi saavutamine nõuab:

- valitsuskoalitsioonide üleseid kokkuleppeid ja suuna hoidmist.
- riigi ja omavalitsuste oluliselt suuremat panustamist liiklusohutuse alasesse tegevusse.
- täiendavate tõenduspõhiste meetmete rakendamist.

**Eesmärgi saavutamisel
tõuseb Eesti eeldatavasti EL
parimate liiklusohutusega
riikide ridadesse (2024
Norra tase)**

Tulevikustsenaarium (2/4)

Stsenaarium S2a eesmärgid lähtuvad kehtivast Transpordi ja liikuvuse arengukavast (TLAK), mis sätestab liiklusohutuse eesmärgid järgmiselt: 2035. a sihttase (algtase 2020): Vähendada liikluses hukkunute ja raskesti vigastatute arvu poole võrra ehk saavutada olukord, kus hukkunute arv kolme aasta keskmisena ei ületaks **30**.

Eesmärgi saavutamine nõuab:

- riigi ja omavalitsuste suuremat panustamist liiklusohutuse alasesse tegevusse.
- täiendavate tõenduspõhiste meetmete rakendamist.

Eesmärgi saavutamine võimaldab Eestil taastada Baltimaade liiklusohutuses juhtpositsiooni (2024 Rootsi tase).

Tulevikustsenaarium (3/4)

Stsenaarium S2b liikluses hukkunute (H) ja raskesti vigastatute (RV) arvu vähenemine 50% võrra (võrreldes 2023-2025.a. keskmisega). Hinnanguliselt tähendaks see mitte enam kui **33** hukkunut aastas.

Eesmärgi saavutamine nõuab:

- riigi ja omavalitsuste suuremat panustamist liiklusohutuse alasesse tegevusse.
- täiendavate tõenduspõhiste meetmete rakendamist.

Eesmärgi saavutamine võimaldab Eestil taastada Baltimaade liiklusohutuses juhtpositsiooni (2024 Rootsi tase).

Tulevikustsenaarium (4/4)

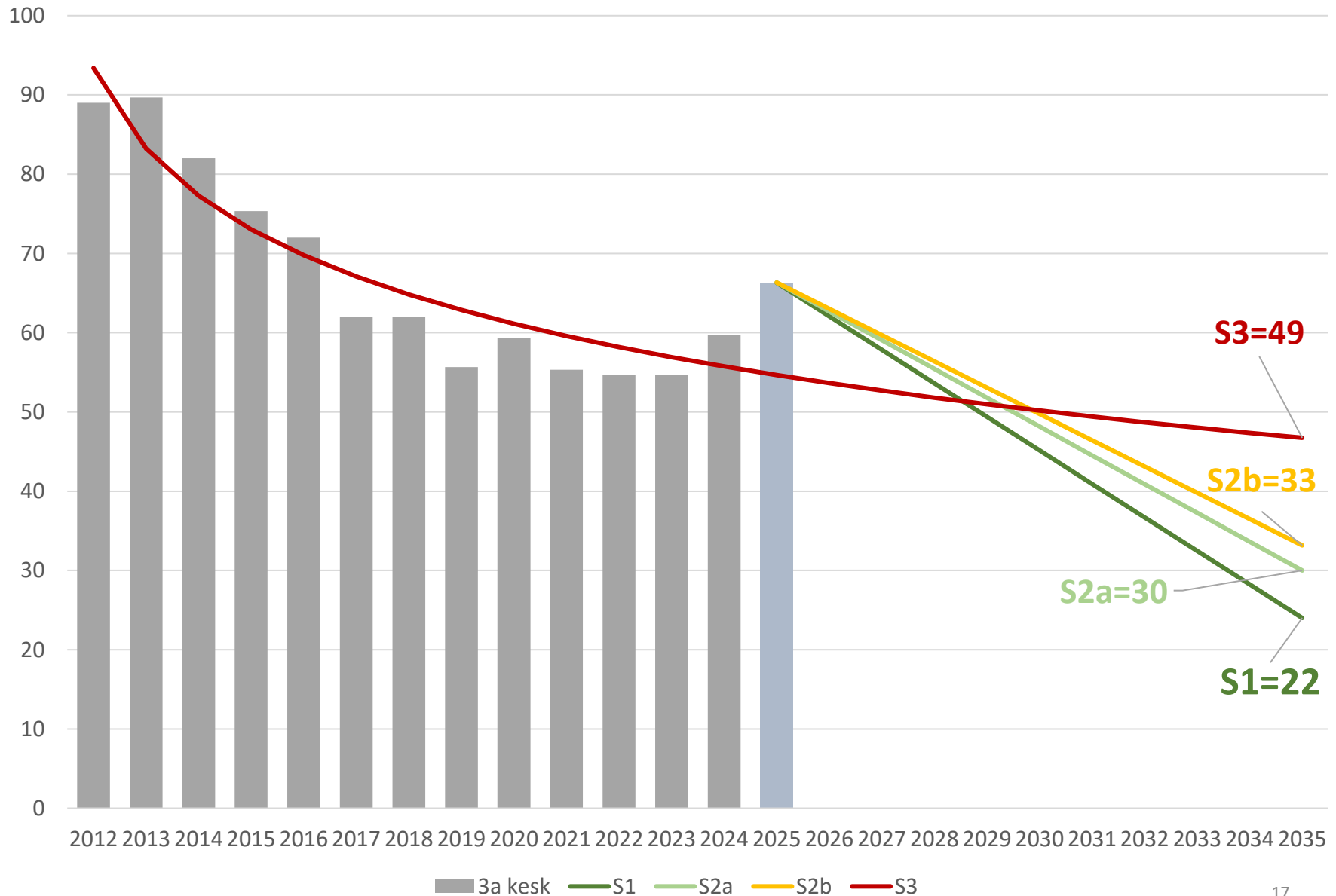
Stsenaarium S3 liiklusohutuse alane tegevus Eestis jätkub ligikaudu tänasega sarnases mahus, täiendavaid meetmeid ei rakendata. Liikluses hukkunute arv väheneb pikas perspektiivis väga aeglaselt. 2035. aasta tase oleks eeldatavasti kolme aasta keskmist arvesse võttes **49** hukkunut aastas.

Eesmärgi saavutamine nõuab:

- seniste tegevuste järjepidev jätk vähemalt 2020 – 2023 mahus.

Riiklikes arengukavades püstitatud eesmäärke ei suudeta saavutada. Pikaajalises perspektiivis (kuni aastani 2035) kaotab Eesti oluliselt oma positsiooni rahvusvahelises võrdluses.

Eesti liiklusohutuse strateegia 2026 - 2035 võimalikud tulevikustsenaariumid

Tulevikustsenaariumite täiendavad rõhuasetused liiklusõnnetustes kannatanute lõikes

- **TARISTU: TEE LIIGID**
 - Põhimaanteed
 - Tugimaanteed
 - **Kõrvalmaanteed**
 - **Kohalikud teed/linnatänavad**
- **LIIKLEJAD: ROLLID**
 - Sõiduautojuht
 - Veoautojuht
 - Bussijuht
 - **Jalgrattur**
 - **Kergliikurijuht**
- **LIIKLEJAD: VANUSERÜHMAD**
 - **Lapsed**
 - Noored
 - Tööealised
 - **Eakad (65+, 70+)**
- **OMAVALITSUSED**
 - **Tallinn + lähitagamaa**
 - Tartu, Pärnu, Narva
 - Muud omavalitsused

TEATUD ALAMRÜHMADE LÕIKES PEAB ARENG OLEMA VEELGI KIIREM

NÄITEKS:

- **LASTE LIIKLUSSURMAD = 0 (2035.a.)**
- **LIIKLUSSURMAD LINNATÄNAVATEL = 0 (2035.a.)**

LOP 2026 – 2035 tööühma eelistus

Stsenaarium S1 lähtub EL-is seatud nullvisiooni eesmärgist, et 2050. aastal ei hukkuks Eestis liikluses enam ühtki inimest. Selle alusel on arvutatud järgmise Eesti liiklusohutuse strateegilise eesmärgina – mitte enam kui **22** hukkunut aastas (kolme aasta keskmisena).

Eesmärgi saavutamine nõuab:

- valitsuskoalitsioonide üleseid kokkuleppeid ja suuna hoidmist.
- riigi ja omavalitsuste oluliselt suuremat panustamist liiklusohutuse alasesse tegevusse.
- täiendavate tõenduspõhiste meetmete rakendamist.

„Mis on toonud meid siia, see enam edasi ei vii!“

President T.H.Ilves, 24.02.2014

